

hvor vidt denne Mulighed er til Stede eller ikke, er fuldstændigt unyttigt. Det maa enhver af os skønne om, som det er, men jeg tror kun lidt derpaa, navnlig ogsaa fordi jeg har den bestemte Opfattelse, at der bag ved de Udtalelser, der ere komne frem i Lands-tinget, ligger et bestemt Driste om for enhver Pris at undgaa de 137 Kredse. Men saa have vi jo Grundlovsændringen tilbage, og der spurgte det ærede Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds (Vertelsen) mig i Gaar eller i Forgaars, om Regeringen var til Sind's i Løbet af den næste Valgperiode at fremsætte Forslag til en Ændring i Grundlovens § 32. Det ærede Medlem har ganske sikkert der spurgt om mere, end han var berettiget til at faa Svar paa. Det følger af sig selv, at Regeringen, naar den har den Opfattelse, at den i Øjeblikket ikke kan komme med Forslag til en saadan Grundlovsændring, ikke vil være i Stand til og heller ikke vil have Vilje til at udtale sig om, hvor vidt den vil kunne komme dermed i Løbet af de næste tre Aar; det vil overhovedet ikke kunne besvares for Tiden. Naar det ærede Medlem dog har rettet dette Spørgsmaal til mig, saa tror jeg, at det ligger i, at han ser noget fortert paa Sagen. Han tror, at dette, at komme med Forslag til en Ændring i Grundlovens § 32 er betydelig lettere, end det i Virkeligheden er. Det er nemlig ikke saaledes, at man kan slippe med at fremsætte et Forslag, som det, det ærede Medlem har fremst at i Udvalget, og som er optaget som Bilag ved Betænkningen. Et saadant Forslag til en Grundlovsændring vil jo først og fremmest komme til at afgøre det Spørgsmaal, om man skal fiksure eller ikke fiksure Antallet af Medlemmer her i Salen, og ganske vist kan man snart blive enig om, at det, man maa komme til, er at fiksure Antallet, men Tvivlen er saa om, hvor man skal sætte Tallet. Det ærede Medlem har sat det til 132, men jeg kan forsikre ham om, at dette Tal, 132, vil ganske sikkert ikke vinde almindelig Tilslutning. Men dermed er Sagen endda ikke afgjort. Det ærede Medlem har saa ganske rigtigt i sit Forslag tillige optaget en Bestemmelse om, at Kredse skulle være omtrent lige store, og nogen Regel i saa Henseende maa man have. Vi have jo Erfaringen for os om, at Folketallet her i Landet ikke er steget ligeligt over hele Landet, men at der derimod har fundet en meget væsentlig Forskydning Sted. Siden 1860 indtil 1890 er Bybefolkningen tiltagen med 91 pCt., medens Landbefolkningen kun er tiltagen med 18 pCt. Deraf følger jo ogsaa, at der maa opstaa et strygende Misforhold mellem Valg-

kredse, som vi jo ogsaa have set, at Følgerne have været. Men skulle vi nu have en Forandring i Grundlovens Bestemmelser om Fordelingen af Folketingsvalgkredse, maa vi dog se at faa noget nyt og bedre ind, end vi have for Øjeblikket, som vi alle maa erkende er i allerhøjeste Grad mangelfuldt, fordi det ikke giver nogen Regel for, hvorledes en Omordning af Kredse skal finde Sted i Fremtiden. Vi maa saa have Bestemmelser ind om, hvornaar en saadan Omlægning skal finde Sted, en Omlægning af Kredse indbyrdes, som jo vilde blive lige nødvendig, enten vi fiksure Antallet eller vi lade Antallet af Folketingsmændene stige med Folkemængden. Men dermed ere vi jo ingenlunde færdige. Saa ville jo tillige alle de Spørgsmaal rejse sig om, hvorledes Valgene skulle foregaa, og der har jo det ærede Medlem fra Horsens (Bajer) allerede bebudet os, hvorledes han mener, at denne Sag rettest burde ordnes med en helt anden Valgmaade, og Spørgsmaalet om en anden Valgmaade, om Anvendelsen af Forholdsstalsvalg i større Kredse, har jo ogsaa været fremme tidligere. Dette Spørgsmaal undgaa vi sandelig ikke heller, naar vi komme ind paa en Forandring af Grundlovens § 32; det kan ikke gennemføres, saaledes som § 32 er affattet, fordi der dert staar, at hver Folketingskreds vælger et Medlem til Folketinget. Men saa er der jo endelig dette, at hvis vi overhovedet komme til en Ændring af Grundloven, turde det dog være meget tvivlsomt, om vi virkelig kunde indskrænke os til denne ene Ændring af Grundlovens § 32 alene, om man ikke da kom ind paa andre Ændringer i andre Paragraffer og i andre Forhold. Saa længe som man endnu i dette Ting har Bauskelighed ved, hvilke Sager der saa foreligge, ikke at komme med et „Præterea censeo“ angaaende Beagveitheden der foregik den 1ste April dette Aar, tror jeg ikke, man kan holde borte fra Forhandlingen om en Ændring i Grundlovens § 32 Forslag om Ændringer ogsaa i andre Paragraffer. Og det tror jeg dog, vi alle sammen ville være enige om, at skulle vi gaa til en Forandring i Grundloven, maa vi ogsaa være sikre paa, at Forhandlingen derom kan blive en Realitetsforhandling, og en Realitetsforhandling af en saadan Bestaffethed, at der ikke kommer personlige Spørgsmaal ind derunder og navnlig saaledes, at de enkelte Medlemmer i Forhandling og Afstemning kunne staa frit af tidligere indtagne Standpunkter. Derfor tror jeg ikke paa, at vi komme til nogen Forandring i Grundloven i den første Tid. Jeg tror, at vi maa vente, indtil vi ere komne over denne